

ПРАВНИ АСПЕКТИ НА ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА СТАТУТ НА БЕЖАНЕЦ

д-р Елена Фичерова, Държавен експерт в ДПНД – МВР

Преди всичко следва да отбележим, че статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея.¹

Съгласно чл. 1, ал. 2 и чл. 8 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) статутът на бежанец е вид закрила, която Република България предоставя на чужденец.

Интерес представлява и определението на понятието „чужденец“. Съгласно Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) „чужденец“ е всяко лице, което не е български гражданин, както и лице, което не е гражданин на нито една държава в съответствие с нейното законодателство. Тази дефиниция е дадена в чл. 2 от ЗЧРБ и представлява адаптиране на българското понятие „чужденец“ към използваното във вторичното европейско законодателство понятие „гражданин на трета страна“.

Отличителна особеност е, че за предоставянето на статут на бежанец няма значение обстоятелството дали чужденецът принадлежи към тази раса, религия, националност, социална група, изразява политическо мнение или изповядва политическо убеждение, които са в основата на преследването. Достатъчно е органът или организацията, осъществяваща преследването, да смята, че чужденецът има такава принадлежност.²

Субекти, извършващи преследване, могат да бъдат както държавата, така и партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, а също така и недържавни субекти, когато може да бъде доказано, че първите три субекта, включително международни организации, не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване.³

Легална дефиниция на понятието „преследване“ е дадена в чл. 8, ал. 4 от ЗУБ, съгласно която това е нарушаване на основни човешки

¹ Чл. 8, ал. 1 от ЗУБ.

² Пак там, чл. 8, ал. 2.

³ Пак там, чл. 8, ал. 3.

права или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, които трябва да са достатъчно тежки по своето естество или повтораемост.

Все в тази връзка самото преследване се изразява в действия, които могат да бъдат физическо или психическо насилие, включително сексуално насилие; правни, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни сами по себе си или се прилагат по дискриминационен начин; наказателно преследване или наказания, които са непропорционални или дискриминационни; отказ на съдебна защита, който се изразява в непропорционално или дискриминационно наказание; наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба в случай на военни действия, когато военната служба би предполагала извършването на престъпление от неполитически характер извън територията на Република България или на деяние, което съгласно българските закони и международните договори, по които Република България е страна, е определено като военно престъпление или като престъпление против мира и човечеството, или за когото има сериозни основания да се предполага, че извършва или подстрекава към действия, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации; действия, насочени срещу лицата по причина на техния пол или срещу деца.

Следва да бъде отбелязано, че статут на бежанец може да не се предостави, когато в част от държавата по произход не са налице причини за основателно опасение от преследване спрямо чужденеца, при което той може сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и може основателно да се очаква да се установи там.⁴ Важно е да се има предвид, че за бежанци се смятат и членовете на семейството на чужденец с предоставен статут на бежанец, доколкото това е съвместимо с личния им статус и не са налице обстоятелствата, при наличието на които не се предоставя статут на бежанец, на които ще се бъде обърнато внимание по-долу в настоящата разработка. Брактът трябва да е сключен преди предоставянето на статут на бежанец, в случай че бракът е сключен след това, съпругът / съпругата може да получи статут на бежанец само на собствено основание.

Статут на бежанец като вид закрила се предоставя от председателя на Държавната агенция за бежанците (ДАБ) при Министерския съвет.⁵ Съгласно разпоредбите на специалния закон всеки чужденец, търсещ закрила, има право да подаде молба за

⁴ Чл. 8, ал. 8 ЗУБ.

⁵ Пак там, чл. 2, ал. 3.

предоставяне на статут на бежанец. Законоустановени са и правата на чужденец, влязъл в Република България, за да поиска закрила, или на такъв, който е получил закрила, да не може да бъде връщан на територията на държава, в която са застрашени неговият живот или свобода по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение, или той е изложен на опасност от изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Предвидено е изключение от тези права само по отношение на чужденец, който е получил закрила, но за когото има основания да се смята, че представлява опасност за националната сигурност, или който, веднъж осъждан с влязла в сила присъда за тежко престъпление, представлява опасност за обществото.

Съгласно чл. 5 от ЗУБ чужденците, търсещи закрила, имат правата и задълженията по този закон и носят гражданска, административнонаказателна и наказателна отговорност при условията и по реда за българските граждани.

От своя страна, правата и задълженията на чужденците, търсещи закрила, са регламентирани в глава четвърта от ЗУБ и в отделни текстове от ЗУБ.

Относно процедурата по предоставяне на статут на бежанец следва да се има предвид, че чужденец може да заяви желание за предоставяне на всеки от видовете международна закрила лично пред длъжностно лице в ДАБ или пред друг държавен орган, който е длъжен незабавно да я изпрати в ДАБ.

След постъпване на молба за предоставяне на статут на бежанец ДАБ трябва да извърши регистрацията не по-късно от 6 работни дни от първоначалното подаване на молбата. При наличие на признаци, че чужденец, задържан в места за задържане, специални домове за временно настаняване на чужденци или намиращ се на гранични контролно-пропускателни пунктове, включително в транзитните зони, може да пожелае да подаде молба за международна закрила, му се предоставя информацията относно възможността да направи това. За тази цел се осигурява превод за улесняване на достъпа до процедурата.⁶ Молбата за предоставяне на статут на бежанец може да бъде в устна, в писмена или в друга форма, като при необходимост се осигурява преводач или тълковник. Молбата, която не е писмена, се записва от съответното длъжностно лице и се подписва или заверява по друг начин от молителя и от преводача, съответно тълковника. Молбата трябва да съдържа искане към Република България.⁷

⁶ Пак там, чл. 58, ал. 4 и 6.

⁷ Чл. 59 от ЗУБ.

Твърде важно е да отбележим, че всеки чужденец, който е подал молба за предоставяне на статут за бежанец, се регистрира в ДАБ и му се открива лично дело. Тук следва да бъде обърнато внимание, че регистрацията се извършва не по-късно от три работни дни след подаването на молбата, когато същата е депозирана пред ДАБ.

Когато възникне основателно съмнение, че чужденецът не е малолетен или непълнолетен, интервюиращият орган назначава експертиза за установяване на възрастта му след предварителното съгласие на чужденеца или на неговия представител. Психиатрична експертиза се назначава, когато възникне основателно съмнение, че чужденецът не може да се грижи за своите работи поради слабоумие или душевна болест.

Освен това документите за самоличност на чужденеца, подал молба за предоставяне на статут на бежанец, следва да се съхраняват в ДАБ до приключване на производството с влязло в сила решение.

Производството за предоставяне на статут на бежанец се води по общ ред, който е регламентиран в раздел втори на глава шеста от ЗУБ. Посоченото производство по общ ред се образува с регистрирането на чужденеца по подадена от него молба за предоставяне на статут на бежанец.

При наличие на основания за предоставяне на статут на бежанец и когато чужденецът се позовава на различни от законовите основания, или не посочва никакви причини за основателни опасения от преследване, или твърдените от него факти не съдържат подробно описание на обстоятелствата или лични подробности за изясняване на случая, или молбата е явно неправдоподобна, тъй като твърдените от него факти са непоследователни, противоречиви или напълно невероятни, интервюиращият орган може да приложи ускорена процедура в производството по общия ред, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна. Законодателят е определил и срок за това – 10 работни дни, считано от регистрацията на чужденеца. Това се отнася и за случаи, когато лицето се представя с фалшива самоличност или използва неистински, подправен документ или документ с невярно съдържание, за които по време на производството продължава да твърди, че са истински, или умишлено, в устна или в писмена форма, дава невярна или укрива съществена информация относно своя случай, или умишлено унищожи, повреди или се разпореди с паспорт, друг документ или билет, който има отношение към неговото твърдение, за да се представи под фалшива самоличност или да затрудни разглеждането на молбата. Все в тази връзка посочената процедура се прилага и в случай че кандидатът за статут на бежанец или не е представил информация, която да позволи да

се установи с достатъчна сигурност неговата самоличност или гражданство, или отказва да изпълни задължението да даде пръстови отпечатащи, или е влязъл в страната и пребивава по законоустановения ред и в разумен срок от влизането не заяви пред компетентен орган, че иска закрила, освен в случаите, когато закъснението е по независещи от него причини, или пък е влязъл в страната не по законоустановения ред и не заяви незабавно пред компетентен орган желанието си да получи закрила, освен ако независещи от него причини са му попречили да направи това, или идва от сигурна държава по произход, както и когато след като е разполагал с достатъчно време и възможности, подава молбата си, за да осуети изпълнението на наложената му принудителна административна мярка „отнемане на правото на пребиваване в Република България“, „принудително отвеждане до границата на Република България“ или „експулсиране“. В срок до 10 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорена процедура в производството по общия ред, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна.

В чл. 63а от ЗУБ са посочени общите за двете производства (по общия ред и ускорено) правила:

След регистрирането на молбата се определя дата за провеждане на интервю. Чужденецът, подал молба за предоставяне на статут на бежанец, се уведомява своевременно за датата на всяко следващо интервю. В съответствие с това той е длъжен да представи всички доказателства в подкрепа на молбата си до произнасянето по нея, като в случай че не ги представи, произнасянето се извършва без тези доказателства.

С чужденеца се провежда интервю, на което се прави аудио- или аудио-визуално записване и се съставя протокол. Интервюиращият орган провежда допълнителни интервюта, ако това е необходимо за нуждите на съответното производство.

Чужденец, подал молба за международна закрила, при заявено от него желание се интервюира от интервюиращ орган или преводач, съответно от тълковник, от същия пол. Важно е да се знае, че не се провежда интервю с чужденец, който не може да се грижи за своите работи поради слабоумие или душевна болест или поради обективни причини не може да даде устни или писмени изявления. В случай на съмнение интервюиращият орган се консултира с лекар, за да установи дали състоянието, заради което чужденецът не може да бъде разпитан, е временно, или с траен характер.

Като час от изискванията е и това, че интервюто се провежда на заявен от чужденеца език. Когато това е невъзможно, интервюто се провежда на разбираем за него език.

След провеждане на интервюто протоколът се прочита на чужденеца и се подписва от него, от преводача, съответно от тълковника, и от интервюиращия орган. Чужденецът може да прави коментар по протокола и да предостави разяснения по отношение на грешки в превода или неточности, отразени в протокола. Отказът на чужденеца да подпише протокола от интервюто се удостоверява с подписите на двама свидетели. Причините за отказа се отбелязват в протокола. Отказът не е пречка за вземане на решение по молбата за международна закрила.

По време на интервюто може да присъстват законният представител или адвокат, с право да излагат съображения в края на интервюто.

Интервю може да не се провежда в случаите, когато ще бъде взето положително решение за предоставяне на статут на бежанец. Отсъствието на интервю не е пречка за вземане на решение по молбата за предоставяне на статут на бежанец.

Следва да добавим, че решаващ орган при провеждане на ускорена процедура в производството по общия ред е интервюиращият орган (интервюиращият).

Производството за предоставяне на статут на бежанец не се образува, а образуваното се прекратява, когато чужденецът има предоставена международна закрила в друга държава членка на Европейския съюз; има предоставен статут на бежанец в трета държава или друга ефективна закрила, която включва спазване на принципа на забрана за връщане и от която все още се ползва, при условие че ще бъде приет в тази държава; идва от трета сигурна държава, при условие че ще бъде приет в нея; когато е подал последваща молба, в която не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход; има открито производство по молба за предоставяне на убежище или предоставено убежище в Република България.

За отбелязване е, че липсата на достатъчно данни поради непровеждане на интервю не може да е самостоятелно основание за отхвърляне на молбата за предоставяне на статут на бежанец.⁸

Решението за отхвърляне на молбата за предоставяне на статут на бежанец като неоснователна или за прекратяване на производството трябва да се връчи на чужденеца или на неговия законен представител или адвокат, като произтичащите от него права и задължения му се съобщават на език, който разбира. Връчването се удостоверява с подписи на чужденеца и на преводача, съответно тълковника. Отказът

⁸ Чл. 70, ал. 5 от ЗУБ.

да подпише решението се удостоверява с подписите на двама свидетели. Ако решението не бъде връчено лично в 14-дневен срок от издаването му, на чужденеца се изпраща съобщение с обратна разписка.

Във връзка с това ще отбележим, че решенията за отхвърляне на молбата като явно неоснователна или за прекратяване на производството могат да се обжалват пред административния съд по настоящия адрес от регистрационната карта на чужденеца, чрез органа, издал решението, в 7-дневен срок от връчването им. Жалбата и заверено копие от личното дело на чужденеца се изпращат незабавно в съда. Подадената след срока жалба се връща на подателя срещу разписка. Когато връщането се извършва с писмо с обратна разписка и писмото се върне в ДАБ поради невъзможност за предаване, жалбата се прилага към личното дело на чужденеца.

Не без значение е и фактът, че административният съд разглежда жалбата в открито заседание с призоваване на страните и се произнася с решение в срок до един месец от образуването на делото. В тези случаи страните трябва да бъдат призовани най-късно три дни преди заседанието. В глава седма от ЗУБ са разписани особени правила при осъществяването на съдебния контрол, на които няма да се спираме в настоящата разработка.

Решаващ орган в производството по общия ред е председателят на ДАБ. Производство по общия ред се образува:

1. с регистрирането на чужденеца по подадена от него молба за международна закрила;

2. за чужденец, подал молба за международна закрила при действието на временната закрила – с регистрирането на чужденеца след прекратяването или отнемането на временната закрила.⁹

Чужденецът се настанява в транзитен регистрационно-приемателен център или на друго място за подслон от ДАБ след преценка на здравословното състояние, семейното и материалното положение на чужденеца при условия и по ред, определени от председателя на ДАБ. Чужденецът се подлага на медицински преглед и изследвания и остава под карантина, докато станат известни резултатите. При медицинския преглед се установява дали чужденецът, търсещ международна закрила, принадлежи към уязвима група и дали има специални потребности. Когато чужденецът, търсещ закрила, разполага със средства за задоволяване на основните си жизнени потребности, може да получи разрешение да отседне за своя сметка на

⁹ Пак там, чл. 68, ал. 1.

избран от него адрес, като не получава финансова и материална помощ от ДАБ.¹⁰

Различно стоят нещата за някои други категории лица. Така например непридружените малолетни или непълнолетни чужденци се настаняват до навършване на пълнолетие в семейство на роднини или при близки, в приемно семейство, в социална институция – резидентен тип, или в специализирана институция при условията и по реда на Закона за закрила на детето; както и на други места за настаняване със специални условия за малолетни и непълнолетни лица.¹¹ Молбите за предоставяне на международна закрила се разглеждат от ДАБ индивидуално, обективно и безпристрастно, като първо се извършва преценка за предоставяне на статут на бежанец. В случай че статут на бежанец не бъде предоставен, се разглежда необходимостта от предоставяне на хуманитарен статут.¹²

В срок до 4 месеца от образуването на производството по общия ред интервюиращият орган обективно и безпристрастно изготвя становище, което заедно с личното дело представя на председателя на ДАБ за вземане на решение.¹³

Съгласно разпоредбата на чл. 75, ал. 1 от ЗУБ с решението си председателят на ДАБ може да предостави статут на бежанец; да откаже статут на бежанец; да предостави хуманитарен статут или да откаже предоставянето на такъв.

При произнасяне по молбата за международна закрила се преценяват всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие, включително и дали молителят е упражнявал дейности, чиято единствена цел е да получи международна закрила. Неявяването на интервю се взема предвид при произнасянето по молбата, освен ако чужденецът има обективни пречки за това. Когато твърденията на молителя не са подкрепени с доказателства, те се приемат за достоверни, ако той е положил усилия да обоснове молбата си, дал е задоволително обяснение за липсата на доказателства и изявленията му са преценени като непротиворечиви и достоверни. Липсата на достатъчно данни за преследване, включително поради непровеждане на интервю, не може да бъде основание за отказ за предоставяне на статут на бежанец.

¹⁰ Пак там, чл. 29, ал. 4 и 8.

¹¹ Чл. 72 от ЗУБ.

¹² Пак там, чл. 73.

¹³ Пак там, чл. 74.

От своя страна, председателят на ДАБ може да продължи срока за произнасяне с още 9 месеца, като чужденецът се уведомява за това лично или със съобщение с обратна разписка.

При наличие на законоустановените основания статут на бежанец не се предоставя и производството се прекратява.

Препис от решението на председателя на ДАБ се връчва на чужденеца, търсец международна закрила, или на неговия законен представител или адвокат. Съдържанието на решението, както правата и задълженията, произтичащи от него, му се съобщават на език, който разбира. Връчването се удостоверява с подписи на чужденеца, който иска статут на бежанец, и на преводача, съответно тълковника. Отказът да подпише решението се удостоверява с подписите на двама свидетели.¹⁴

Решението, с което председателят на ДАБ отказва предоставянето на бежански статут, подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от връчването му. Жалбата се подава чрез председателя на ДАБ, който в 3-дневен срок от получаването ѝ я изпраща заедно с личното дело на съда. Важно е да бъде обърнато внимание, че чл. 89 от ЗУБ предвижда подадената жалба да спира изпълнението на решението.

От съществено значение е и това, че административният съд разглежда жалбата в срок до един месец в открито заседание с призоваване на страните.¹⁵

Когато административният съд отмени обжалваното решение и върне личното дело със задължителни указания за ново решаване, председателят на ДАБ е длъжен да вземе ново решение в 14-дневен срок. Решението на съда подлежи на касационно обжалване.

Чужденец, на когото е предоставен статут на бежанец, придобива правата и задълженията на български гражданин. Изключения от това правило има, разбира се, и те са следните:

1. няма право да участва в избори за държавни и местни органи, в национални и местни референдуми, както и да участва в създаването и да членува в политически партии;
2. няма право да заема длъжности, за които със закон се изисква българско гражданство;
3. няма право да бъде военнослужещ;
4. други ограничения, изрично предвидени със закон.

¹⁴ Пак там, чл. 76, ал. 1 и 2.

¹⁵ Пак там, чл. 90, ал. 1.

Чужденецът трябва да бъде уведомен на разбираем за него език за правата и задълженията, произтичащи от предоставения му статут на бежанец.¹⁶

Важно е да отбележим, че всеки чужденец, на когото е предоставен статут на бежанец, има право да придобива недвижими имоти на територията на Република България при условията и по реда, предвидени за чужденци. Друго от важните права, които се предоставят на чужденец с предоставена международна закрила, е, че може да придобие българско гражданство при условията и по реда на Закона за българското гражданство.¹⁷

На лицата с предоставен статут на бежанец органите на МВР издават карта на бежанец и удостоверение за пътуване зад граница на бежанец. Валидността на картата на бежанец е от три до пет години, а на удостоверението за пътуване зад граница на бежанец – до пет години. Удостоверението за пътуване зад граница на бежанец дава право на притежателя му да излиза от и да влиза в Република България в рамките на срока на неговата валидност при условията и по реда за българските граждани, доколкото страната, за която пътува, не предвижда други изисквания.¹⁸

Производството за предоставяне на статут на бежанец се прекратява, когато по отношение на чужденеца се установи наличието на някое от следните основания:

- чужденецът не може повече да се отказва от ползването на закрилата на държавата му по произход поради това, че обстоятелствата, пораждащи опасенията от преследване, са отпаднали и промяната в тези обстоятелства е достатъчно значителна и не е от временен характер;

- чужденецът доброволно се възползва от закрилата на държавата си по произход;

- след като веднъж е загубил своето гражданство, чужденецът отново доброволно го е придобил или е получил ново гражданство в друга държава;

- когато придобие българско гражданство;

- когато доброволно се установи в държавата, в която е бил преследван;

- чужденецът получи убежище от президента;

- чужденецът заяви, че не желае повече да се ползва от предоставената му международна закрила.

¹⁶ Чл. 31, ал. 1 от ЗУБ.

¹⁷ Пак там, чл. 38.

¹⁸ Пак там, чл. 42, ал. 1.

Регламентиран е и въпросът за отнемането на вече предоставен статут. Предоставен статут на бежанец се отнема при наличието на следните основания:

- когато за чужденеца има сериозни основания да се предполага, че е извършил деяние, което съгласно българските закони и международните договори, по които Република България е страна, е определено като военно престъпление или като престъпление против мира и човечеството;

- има сериозни основания да се предполага, че чужденецът е извършил тежко престъпление от неполитически характер извън територията на Република България;

- има сериозни основания да се предполага, че извършва или подстрекава към действия, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации;

- чужденецът се ползва от закрилата или помощта на органи или организации на Организацията на обединените нации, различни от Върховния комисар на Обединените нации за бежанците; когато тази закрила или помощ не е преустановена и положението на лицето не е установено, съгласно съответната резолюция на Организацията на обединените нации, това лице може да се ползва от привилегиите, произтичащи от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г.;

- по отношение на чужденеца компетентните органи в държавата по неговото постоянно местоживееие са признали правата и задълженията, произтичащи от гражданството на тази държава;

- има сериозни основания да се предполага, че представлява заплаха за националната сигурност;

- чужденецът вече е осъждан с влязла в сила присъда за тежко престъпление и представлява заплаха за обществото;

- чужденецът се представя с фалшива самоличност или използва неистински, подправен документ или документ с невярно съдържание, за които по време на производството продължава да твърди, че са истински;

- когато умишлено, в устна или в писмена форма, чужденецът дава невярна или укрива съществена информация относно своя случай.

В заключение ще отбележим, че прекратяването или отнемането на статут на бежанец става по предложение на интервюиращия орган или по молба на чужденеца, получил закрила, до председателя на ДАБ.

Отличителна особеност е и това, че спрямо чужденец с влязло в сила решение за отказ, прекратяване или отнемане на статут на бежанец или по отношение на когото производството е прекратено, се прилагат разпоредбите на ЗЧРБ.

ИЗПОЛЗВАНИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

- ДИРЕКТИВА 2013/32/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (преработен текст).

- ДИРЕКТИВА 2011/95/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (преработен текст).

- ДИРЕКТИВА № 2003/86/ЕО НА СЪВЕТА от 22 септември 2003 година относно правото на събиране на семейството.

- ДИРЕКТИВА 2001/55/ЕО НА СЪВЕТА от 20 юли 2001 година относно определянето на минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масов наплив на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия от тяхна страна за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием.

- РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) № 118/2014 НА КОМИСИЯТА от 30 януари 2014 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1560/2003 за определяне условията за прилагане на Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна.

- РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 604/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство (преработен текст).

- РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 603/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 26 юни 2013 година за създаване на система Евродак за сравняване на дактилоскопични отпечатьци с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава

или от лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането и за изменение на Регламент (ЕС) № 1077/2011 за създаване на Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието (преработен текст).

- РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1560/2003 НА КОМИСИЯТА от 2 септември 2003 година относно определяне условията за прилагане на Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава.

- РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА от 26 юни 1997 година относно наблюдение на прилагането на актовете, приети в областта на убежището.

- РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА от 4 март 1996 година относно процедура за предупреждаване и неотложност при разпределяне на тежестта при временно приемане и пребиваване на разселени лица.

- ОБЩА ПОЗИЦИЯ от 4 март 1996 година, определена от Съвета на основание на член К.3 от Договора за Европейския съюз относно хармонизираното приложение на определението на термина „бежанец“ по смисъла на член 1 на Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 година.

- Закон за убежището и бежанците, обн. ДВ бр. 54 от 31.05.2002 г., посл. изм. и доп. ДВ бр. 33 от 26.04.2016 г.

- Закон за чужденците в Република България, обн. ДВ бр. 153 от 23.12.1998 г., посл. изм. и доп. ДВ бр. 33 от 26.04.2016 г.